

Hyvä Kysymys litterointi

RA: Risto Alatarvas, vetäjä

SR: Sari Rannanpää, vieras

JK: Johannes Koskinen, vieras

(Musiikkia)

RA: Mistä yksilö on itse vastuussa? Jos muutan kesäksi Muonioon, niin mitä voin vaatia?

JK: Joo se on iso kysymys eikä tosiaan kovin monimutkaisia järjestelyjä voida vaatia että yhteiskunta rakentaa näiden vapaiden valintojen pohjalta.

SR: Ja me ollaan kyllä tutkimusryhmässäkin, me olemme painiskelleet sen kanssa että missä määrin esimerkiksi vapaa-ajan monipaikkaisuutta pitäisi edistää vai pitääkö sitä edistää?

(Musiikkia)

RA: Hyvät päätökset perustuvat tutkittuun tietoon. Hyvä kysymys on podcast, joka auttaa tekemään parempia päätöksiä.

(Musiikkia)

RA: Monipaikkaisuus on ilmiö, josta puhuttu viime vuosina paljon, tosin aika mustavalkoisesti ja yksipuolisesti, koska tietoa siitä on ollut aika vähän. Tänään puhumme uusista havainnoista, mitä muuta monipaikkaisuutta on kuin etätyö mökillä ja miltä monipaikkainen Suomi näyttää? Minä olen Risto Alatarvas valtioneuvoston kanslian erityisasiantuntija. Kanssani havainnoista ja ratkaisuista ovat tänään keskustelemasta johtava asiantuntija Sari Rannanpää aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:stä sekä SDP:n kansanedustaja Johannes Koskinen.

Tervetuloa!

SR: Kiitos.

JK: Kiitos.

RA: Monipaikkaisuus on termi joka noussut kaikkien huulille koronan myötä ja se tarkoittaa monelle tietotyöläisten pakenemista mökille läppäri kainalossa. Sari te olette tuoreessa raportissanne selvittäneet monipaikkaisuuden muotoja sekä korona-aikana että myös ennen sitä ja olette keskittyneet Suomen rajojen sisäiseen monipaikkaisuuteen. Eli mitä muuta monipaikkaisuus siis on kuin tämä tietotyöläisen etätyö-mökkeily?

SR: Monipaikkaisuushan on hyvin moninainen ilmiö ja itse asiassa yksi meidän raportin tärkeimmistä havainnoista on että ei pitäisi puhua monipaikkaisuudesta sinänsä vaan katsoa monipaikkaisuutta tarkemmin alakäsitteillä. Käytännössä suurimmat monipaikkaisuuden muodot on vapaa-ajan monipaikkaisuus ja työhön ja opiskeluun liittyvä monipaikkaisuus. Muita monimuotoisuuteen liittyviä muotoja on perhesyihin liittyvä monipaikkaisuus, sitten on vielä pakotettu monipaikkaisuus eli pakolaisuus tai lasten huostaanotto, asunnottomuus. Ja sitten voidaan myös laskea etäomistus eli esimerkiksi etä-metsänomistus monipaikkaisuuteen. Mutta Suomen erikoisuus on se että Suomessa vapaa-ajan monipaikkaisuus on erittäin suurta, tämä on Pohjoismaissa ja Suomessa se suuri asia, kun taas muualla Euroopassa se ei niinkään ole. Mutta tämä työhön ja opiskeluun liittyvä monipaikkaisuus on aika jokapäiväistä aika suurelle osalle suomalaisia.

RA: Mobiilidata on tässä selvityksessä avainasemassa koska se missä kirjat ovat ei kerro tietenkään ihmisen todellista olinpaikasta yhtään mitään. Yksi havainto, jonka tässä teitte onkin kaupunkien vaikutusalueiden laajeneminen.

SR: Joo, me käytimme Telian mobiilidataa tässä tutkimuksessa ja siinä katsottiin ennen koronaa ja koronan aikana myös että miten ihmiset oli liikkunut ja siinä huomattiin suuri kausivaihtelu. Kaupunkialueiden vaikutusalueiden laajeneminen se näkyy väestöliikkeestä ja muuttodatasta, niin pääkaupunkiseudullakin kehysalueet ja Porvoo ovat hyötäneet ihan hirveästi korona-aikana eli sinne on muuttanut paljon ihmisiä koska siellä on kuitenkin halvemmat neliöt ja vähän väljempää mutta sitten kuitenkin saavutettavissa oleva. Ja meillä tehtiin tällainen ennustemalli myös tässä tutkimuksessa missä ennustettiin vapaa-ajan monipaikkaisten ja pendelöinnin ja etätyön muutosta sitten väestömuutoksen myötä. Ja sen mallin tulos tai mallien tulos on se että kaupungistuminen kyllä jatkuu, mutta se ei enää ole niin keskittynyttä kaupunkien keskustoihin eikä enää välttämättä pääkaupunkiseudulle vaan että saavutettavat myös pienemmät kaupungit on kiinnostavia ihmisille ja sitten tosiaan tämä kaupunkien vaikutusalue laajenee eli siinä on esimerkiksi sellainen laajempi ympyrä tulee siihen ympärille.

RA: Eli siis jotkut alueet selkeästi hyötyy mutta mitkä sitten ei hyödy?

SR: Mitkä ei hyödy? No sellaiset alueet missä ei välttämättä ole tällaista elinkeinorakennetta mikä tukee etätöitä, mikä on vähän kauempana eli sieltä ei ole välttämättä pendelöintimatkan päässä mikään suurempi kaupunki ja missä ei välttämättä ole niin paljon työpaikkoja, joka ei ole saavutettavissa niin nämä alueet ei sitten välttämättä hyödy. Mutta toisaalta aluekehittäjänä mä joudun aina sanomaan että tämä on vain ennuste ja se ei tarkoita sitä että pitää jäädä tuleen makaamaan vaan silloin pitää tehdä jotakin.

RA: Johannes millaista monipaikkaisuuden käsittely on politiikan puolella? Mikä näistä tuloksista sanoisit?

JK: Tuli mieleen Hämeenlinnan kaupunkipolitiikasta että juuri siellä esitin, että pitäisi ruveta näitä mobiilitietoja seuraamaan kun Hämeenlinna on yksi näistä ison kuntaliitoksen kaupungeista että jossa entisiä pieniä maalaiskuntia on useita samaa kuntakokonaisuutta, niin itse asiassa näitä mökkiläisiäkin on nyt valtaosa omassa kaupungissa. Ne mökit 0,5-1 tunnin matkan sisällä ja silloin on kunnan ihan tällaisen laaja-alaisen kunnan tai kaupungin kehittämisen kannalta on tärkeää seurata sitä miten tasapuolisesti alueet kehittyvät että nämä entiset pitäjät että miten paljon siellä käytetään niitä vapaa-ajan asuntoja, sehän vaikuttaa siihen elinvoimaan että kuinka paljon kaupoista tavaraa kysytään, mitä palveluja tarvitaan ja niin edelleen. Jatkossahan sitä hyvä seurata myös sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta että miten näissä hyvinvointialueissa sitten kysyntä vaihtelee vuoden mittaan. Tämä tällaisen alueellisten muutosten vaikutus siihen etäasumiseen tai monipaikkaiseen asumiseen voi olla aika iso, nyt jos mietitään esimerkiksi tätä hyvinvointialueiden muodostumista niin kun nythän on pidetty yhtenä riskinä tässä pitkäaikaisessa etäasumisessa että ei ole sitten oikeus niihin terveyspalveluihin vapaa-ajan asunnon paikkakunnalla, nyt tulee hyvin iso osa näistä vapaa-ajan asunnoista on samaa hyvinvointialuetta kuin varsinainen asuinpaikka eli tämä poistuu tämä kynnys ja silloin se voi olla aika iso se kysynnän vaihtelu vuodenaikojen mittaan tällaisissa suosituissa vapaa-ajan asunnon kunnissa tai pitäjissä.

RA: Mitä Sari teidän tutkimushanke sai tästä selville? Ensinnäkin näistä palvelujen saatavuudesta ja riittävydestä?

SR: Tämä on ollut yksi mielenkiintoisimmista asioista kyllä nimenomaan sotepalveluiden osalta mutta myös sitten pelastuspalveluiden osalta. Ja vapaa-ajan monipaikkaisten keski-ikä on 64 vuotta tai tämä on mökinomistajien keski-ikä, toki mökkejä käytetään perhepiirissä eli ei välttämättä nyt justiinsa ole se henkilö siellä vaan että muutkin käyttävät sitä mutta vapaa-ajan monipaikkaisesta pisimpään mökillä viihtyvät noin 60-70-vuotiaat eli ne jotka on juuri eläköityneet, mutta ovat vielä hyvässä kunnossa. Tämä on se kysymys mihin pitää pureutua kyllä tarkemmin että mitä tämä sitten tarkoittaa sotepalveluiden kysynnän kannalta noin 10-15 vuoden sisään ja samoin myös tämä pelastuspalvelut miten se pystyy reagoimaan siihen kesäisen kysynnän kasvuun että tällä hetkellä se on aika vaikeaa eikä siihen ihan nyt olla pystytty. Tähänhän voisi tietysti miettiä erilaisia ratkaisuja, kokeiluja esimerkiksi tällaisia niin kuin Lapissa on ollut näitä liikkuvia sotepalveluita, liikkuva hammaslääkäri tai joku pop up-piste jollekin mökkipaikkakunnille (musiikki alkaa hiljaisen taustalla) mutta niin kai että mahdollisuuksia kyllä on.

(musiikkia)

RA: Niin Suomessa on kuntia, joissa väkiluku nousee vapaa-ajan asumisen takia valtavasti eli Kustavissa jopa 151 prosenttia, Puumalassakin 76 prosenttia, niin kaupankäynnille tämä on varmaan tietenkin iloinen asia, mutta mitä muuta näkökulmia Johannes tähän liittyy?

JK: Joo meillähän on esimerkiksi Hämeenlinnassa näitä vanhoja mökkikuntia nyt saman kaupunginosien Hauholampi, Tuulas, Renko. Ja siellähän on mielenkiintoinen asia että siellä on myös tällaista kulttuuritarjontaa tullut kesäaikaan pitkälti näiden mökkiläisten varaan että heillä on ollut yhteyksiä sopiviin toimijoihin ja sitten on perustettu ja käynnistetty ja jatkettu tällaisia tapahtumasarjoja. Ja nyt mietitäänkin sitä että miten kaupunki voisi sitä tukea että onko, jollakin paikkakunnilla on käynnistetty tällaisia mökkiläisistä koostuvia toimikuntia tai paneeleita, jotka sitten pitävät yhteyttä kuntaorganisaatioon ja eivät rajoitu pelkästään siihen välttämättömien palvelujen pyörimiseen vaan myös sitten siihen miten sitä paikkakuntaa kehittää ja miten auttaa siinä ja tähän on varmaan suositeltavaa että tällaisia pyrkimyksiä tuetaan.

RA: No miten nämä palvelut sitten, terveyspalvelut esimerkiksi?

JK: Joo meillä Etelä-Suomessa on etäisyydet kuitenkin niin lyhyet että on voitu esimerkiksi tällaista vuorottelua kun on parinkymmenen kilometrin välein näitä terveysasemia niin ei ole samanaikaisesti kaikki kiinni vaan voi sitten hakea toisesta apua vaikka lomasesonki on Suomessa tietysti hankala, kun ihmiset syystäkin haluaa sen lomansa kesällä pitää niin tämän tapaisella järjestetyllä pystytään kuitenkin saamaan kohtuullisen hyvät palveluvalikko myös parhaaseen kesälomasesonkiin järjestymään.

RA: Välillä on noussut ajatus esiin kaksoiskuntalaisuudesta, jolla voitaisiin rahoittaa palveluita. Mitä mieltä te olette tästä?

SR: No meidän tutkimuksessa kyllä nähtiin kyllä se että tällä hetkellä se on varsinkin nyt kun hyvinvointialueet on tullut, niin tämä kaksoiskuntalaisuus ajatuksena se ei nyt ihan toimi siksi että nyt osa näistä kuntien esimerkiksi sotepalveluista menee hyvinvointialueille eli osittain tämä ongelma poistuu aika suuren joukon osalta. Mutta meidän ehdotus oli itse asiassa tällainen monikuntalaisuus-pilotti, koska tällä hetkellä ei ole tarpeeksi

käytännön tietoa siitä että miten tämä oikeasti toimisi, mitä se tarkoittaisi rahavirroille, mitä se tarkoittaisi hallinnolle ja minkälaisia haasteita ja mitä hyötyjä siitä olisi ja mitä ihan käytännön haasteita. Eli pilottitoimintana sitä voisi kokeilla ja sitten se pilotti pitäisi arvioida että mitä siitä hyötyy eli nyt varsinkin muuttuneessa maailmantilanteessa ja pitäisi saada vain enemmän tietoa tästä asiasta.

JK: Yksi ratkaisuhan siinä on se että ylipäätään paikkaan sidotun verotuksen rooli vähenee ja hiukan siihen suuntaan tässä mennäänkin hyvinvointialueudistuksen kautta että se kuntien verotuksen siivu kapenee. Ja näiden vapaa-ajan asukkaiden osalta on tärkeä miten kiinteistövero muodostuu ja yksi mielenkiintoinen ryhmä on sitten nämä perhesyistä kahdella paikalla asuvat ja tämmöinen ajankohtainen monissa kunnissa on ihan lasten osalta koulua käyvien että annetaanko tukea kahdesta asunnosta koulun käymiseen, pystytäänkö järjestämään oikeudenmukainen malli että kun asuu osan aikaa toisen vanhemman ja osan toisen luona, niin miten nämä yhteiskunnan tuet sitten kuitenkin tasapuolisesti kohtelisi verrattuna näihin ikään kuin normaaliperheiden lapsiin.

RA: Tässä tullaan myös peruskysymykseen siitä mistä yksilö on itse vastuussa? Jos muutan kesäksi Muonioon niin mitä voin vaatia?

JK: Joo se on iso kysymys eikä tosiaan kovin monimutkaisia järjestelyjä voida vaatia että yhteiskunta rakentaa näiden vapaiden valintojen pohjalta.

SR: Ehkä sellainen asia mikä on tärkeä varsinkin huomioida tässä monipaikkaisuudessa on se että nämä eri monipaikkaisuuden tyypit ja nämä alalajit koskettaa vähän erilaisia ihmisiä. Siinä missä tosiaan nämä vapaa-ajan monipaikkaiset on aika saattaa olla iäkkäämpiä ja sinänsä vapaampia, niin työhön liittyvä monipaikkaisuus koskettaa erityisesti tietenkin työikäisiä ihmisiä ja etätö koskettaa erityisesti korkeasti koulutettuja asiantuntijatoivia tekeviä. Näitä pitää miettiä aika tarkkaan että minkälaisia keinoja näihin halutaan ja halutaanko näihin jotakin ohjauskeinoja tai halutaanko jotakin asiaa edistää valtion tai maakunnan tai kunnan osalta? Ja että mikä se sitten keino on joka juuri tähän asiaan liittyy parhaiten. Ja me ollaan kyllä tutkimusryhmässäkkin, me olemme painiskelleet sen kanssa, että missä määrin esimerkiksi vapaa-ajan monipaikkaisuutta pitäisi edistää vai pitääkö sitä edistää? Tällä hetkellä Suomessa ei ole suorita ohjauskeinoja, jotka edistäisi vapaa-ajan monipaikkaisuutta, siellä on lähinnä sellaisia jotka liittyy siihen jotenkin mutta osittain rajoittaa kuten täällä on kiinteistövero, kuntalaki, joka on tämmöinen "yksisykuntalaisuus" tällä hetkellä, mutta se on tapahtunut siitä huolimatta. Mutta siihen ei ole ollut sellaista päämäärää, että haluamme vapaa-ajan asuntoja tänne tai tänne ja nyt lähdemme sitä edistämään. Työhön perustuva monipaikkaisuus on vähän eri asia että pendelöinti niin sitähan on edistetty ja sitä on haluttu edistää kun on haluttu edistää työvoiman saantia eri alueille, mutta sitäkin pitää tarkastella vähän paremmin nyt siitä näkökulmasta että minkälaisia töitä, minkälaisia osajia ja miten se liikkuminen järjestetään koska kuitenkin meidän pitää muistaa myös kestävyys. Enää ei pystytä vain minkälaisia tahansa keinoja tekemään koska politiikan kuitenkin pitäisi muodostaa semmoinen koherentti setti missä on erilaisia keinoja, mutta kuitenkin siellä on tiettyjä tavoitteita mihin suuntaan Suomikin on sitoutunut, niin se pitää muistaa. Ja sitten tietenkin itse etätöläisenä mietin sitä että etätöitä on nyt edistetty aika railakkaasti korona-aikana mutta että mikä sen tavoitella on ja onko se myöskään valtion asia, koska kuitenkin yritykset ja yhteisöt ja työnantajat ja työntekijät sitten tekee näitä päätöksiä että tässä on vähän sitä että tässä pitää kuitenkin keskustelussa olisi hyvä hakea sitä linjaa, että mihin tarvitsee puuttua ja mikä on se ongelma mihin puututaan ja mikä saa olla.

JK: Joo toi liikkumisen kallistuminen, se varmaan rajoittaa mökkimatkojen pituutta, että vaikka siirrytään sähköautoihin ja muihin, niin todennäköisesti kuitenkin suhteessa se pitkien etäisyyksien kulkeminen on jatkossa kalliimpaa. Näin tuon työhön liittyvän monipaikkaisuuden osalta niin en ehtinyt tuolta tutkimuksesta katsoa, mutta onko sitä selvitetty miten pitkältä tämä ikä- tai elämäntilanne-sidonnaista valmius monipaikkaiseen työhön tai esimerkiksi jatkuvaan etätöskentelyyn, että siinä veikkaisi että juuri lapsiperheiden osalta se on paljon rajatumpaa, mutta myös iän suhteen ilman lapsia joko iän puolesta tai lapsettomien pariskuntien osalta niin saattaisi olla se on ikään kuin helpompaa suhteessa, mutta en tiedä näitä prosenttijakumia niin voisin niitä kysyä että onko siinä jyrkkäkin ero?

SR: Perheelliset tekee suhteellisen paljon etätöitä nyt etätöitä tekevästä mutta sitten ihan täysin paikkariippumatonta työtä teke eniten noin 30-50-vuotiaat kaupunkialueella asuvat korkeasti koulutetut ja asiantuntijatehtävissä olevat mutta sitten tässäkin on aika suuri ero että täysin paikkariippumatonta työtä tekee kaikkein vähiten yli 60-vuotiaat että se oli sellainen mikä löytyi nyt uusimmista tilastoista. Etätöitähan itse asiassa tehdään Uudellamaalla tehdään eniten koko Euroopassa, se oli Eurostatin yhden tutkimuksen tulos eli täällä tehdään todella paljon etätöitä mutta tämä oli tietenkin korona-aikana tehty tutkimus niin Suomi on etätöiden edelläkävijämaa, mutta siinäkin on erilaisia ryhmiä, jotka sitä tekee. Ja etätöitähan kohtelee ihmisiä aika eri tavalla myös asiantuntijätöiden sisällä, että siinä missä uran keskivaiheilla olevalle ihmiselle on suhteellisen helppoa tehdä etätöitä, mutta aloittelevalle työntekijälle etätö on aika rankkoja, koska he ei pääse siihen työyhteisöön hyvin sisälle ja he eivät opi niitä työntekemisen tapoja niin kuin sosiaalisen kontaktin ja innovaatioiden vuoksi olisi hyvä jos etätötiloja perustettaisiin, maaseudullahan näitä on aika paljon hankerahoilla perustettu mutta myös

kaupunginosiin. Eli jos ihmiset tekee etätöitä niin ei ei välttämättä niin että he lähtee kauas sitä tekemään vaan tämä voisi olla myös kaupunkikehittämisen idea että tuodaan tietyn kaupunginosan ihmiset voi tulla tekemään etätöitä sinne oman kaupunginosan hubiin.

RA: Nyt eletään valitettavasti edelleen korona-aikaa, etätöiden mahdollisuudet on nyt varmasti kaikkialla huomattu mutta kaikki eivät tee etätöitä nyt eivätkä tulevaisuudessa. Miltä monipaikkaisuus näyttää vaikka 5 vuoden päästä kun toivottavasti ei ole enää pandemiaa? Mikä muuttuu ja mikä ei muutu?

JK: Kyllähän tämä että Suomessa on ollut tosiaan valmius siirtyä etätöihin vaikka meillä oli tietysti dramaattinen se Uudenmaan sulku joka osaltaan sai kaikki sekä yritykset että työntekijät miettimään että onko mahdollista järjestää etätöitä toisin niin se että hyvin monella on positiivisia kokemuksia niin varmaan pitää melkoisen osan tästä jatkumassa pandemiatilanteen jälkeenkin. Ja ehkä kehitetään myös muutoin näitä joustavampia työnjärjestely-, työaikamalleja, ei pelkästään tätä fyysistä etäisyyttä vaan voidaan erilaisia työnajanseurantamalleja kehittää ja työtuloksen seurantaa että on monia työtehtäviä, jotka voidaan järjestää olennaisesti vapaammin ja siitä huolimatta saada enemmän tuloksia siinä työajan käytön järkevän organisoinnin kautta.

SR: No itse oletaisin että tosiaan nämä kaupunkien kehysalueet tulee hyötymään tästä korona-ajan etätöistä ja muutenkin siitä että ihmiset haluaa vähän laveammille vesille eli se tulee vähän muuttumaan. Mutta ehkä suurin muutos oletaisin että tule tässä ajatusmaailmassa että etätö on ihan mahdollista että tällaiset yhteiset käytännöt miten toimitaan että nämä tulee olemaan enemmän mukana. Uskoisin myös että esimerkiksi työmatkat tulee vähentymään aika paljon että sehän nähdään jo että valtiolla ministeriöiden matkustusbudjetti on aika paljon pienentymässä nyt jo kun ollaan huomattu että pystytään pitämään se kokous etänä eikä tarvitse istua junassa kahta tuntia sitä varten. Uskoisin myös että Euroopan suuntaankin se tulee muuttumaan koska ennen Suomestakin on käyty paljon Brysselissäkin kokouksissa niin että ne yksinkertaisimmat kokoukset mitkä pystyy järjestämään etätalouksena niin ne pysyy etätalouksina. Mutta sitten kuitenkin uskoisin vielä että ihmisillä on toive tavata ihmisiä ja kohdata eli semmoiset aidot kohtaamiset niitä tullaan kaipaamaan enemmän eli ei fyysiset kokoukset ja fyysiset tapaamiset ne ei ole katoamassa täysin vaan ehkä se järkeistyy vähän, tämä on ehkä työn tekemisen kannalta. Eli ehkä pendelöinti varsinkin asiantuntijatyössä vähenee mutta tietenkin pitää muistaa se että Suomessa väestö on vanhenemassa ja tarvitaan palvelualueille todella paljon työvoimaa eli kuitenkin on paljon sellaista työtä mitä ei pysty tekemään etänä ja se ei ehkä tule muuttumaan. Tietenkin sielläkin digitaalisia innovaatiota ja pyritään järjestelemään eri tavalla sitä työtä mutta tällainen fyysinen työ tulee vielä säilymään. Mutta ehkä tämä asenneilmapiirin muutos että työtä voi tehdä muualtakin ja semmoinen itseohjautuvuuden kasvu ja itseohjautuvuuden oletus että täytyy pystyä siihen että hoitaa hommansa vaikka kukaan ei ole sitä vahtimassa. Mutta (musiikki alkaa hiljaisena taustalla) sitten siihen pitää löytyä myös tukea ja johtamisjärjestelmien ja tukijärjestelmien pitää myös olla sellaisia että ne sitten tukee tilanteissa jolloin se on vaikeaa. (musiikkia)

RA: Vielä lopuksi vaihdetaan kysyjää, eli kumpikin saa esittää toisilleen yhden kysymyksen, poliitikko tutkijalle ja tutkija poliitikolle. Aloittaisitko Johannes?

JK: Kysytään vaikka tästä vaikutuksesta aluepolitiikkaan, nythän tässä on todettu että näiden pääkaupunkiseutujen ja kasvukeskusten alue laajenee että siinä on noin vajaan tunnin matkan päässä tulee enemmän asumisvaihtoehtoja ja niitä varmaan käytetään sen edullisemman hinnan takia mutta miten tässä suuremmassa mittakaavassa sitten löytykö sellaisia toimintoja, jotka sitten kauempana pohjoisessa ja idässä voisi tätä aluepoliittista keskittymistä hidastaa?

SR: No tietenkin on tällainen aluekeskusten rooli tulee olemaan tärkeä, se on huomattava. Mutta kyllähän se myös koulutus mitä alueilla tarjotaan niin se on tärkeä asia huomata että kuitenkin sieltä tulee tulevaisuuden työvoimaa ja sieltä tulee tulevaisuuden yrittäjiä että vaikka Suomessa väestö vähenee ja vaikka kaupungistuminen on voimissaan mutta kuitenkin vähän hajautetummassa muodossa kuin ehkä nykyään niin kyllä siellä maaseudullakin on mahdollisuuksia. Ja sitten nimenomaan sellaisia ajatuksia että miten siellä voidaan niistä omista lähtökohdista kehittää, se on tärkeää että ei lähdetä kuitenkaan ihan täysin utopiaa kehittämään vaan että kuitenkin Itä-Suomella ja näillä syrjäisillä alueilla että heillä on sitten sellaisia asioita mitä Suomessa, mitä ruuhkaisemmassa Suomessa ei ole, että sitä kautta pystyy kyllä kehittämään. Ja sitten toisaalta kyllähän ihan tämä täysin paikkariippumaton työ tuo mahdollisuuksia. Nythän on ollut paljon kertomuksia lehdissäkin siitä, kuinka ihmiset on muuttanut, myös ulkomailta jonnekin aivan harvaan asutulle maaseudulle eli tällainenkin on mahdollisuus. Mutta tietenkin se riippuu myös niistä päätöksistä miten politiikassa halutaan että miten Suomi kehittyy eli nyt on aluekehittäminen on ollut tällaisessa, että siellä on ollut näitä kasvukeskuksia mutta on haluttu pitää sitten kuitenkin tällaista haja-asutusta myös että ei ole ollut niin että Suomessa ei koskaan ole ollut sellaista ihan hurjaa keskittymistävoitetta. Ja kyllähän se näkyy sieltä vieläkin, että Suomessa kuitenkin on vahva maaseutupoliitiikka, joka sitten ja vahvat perinteet maalla asumiseen niin sekin kyllä on tärkeää.

RA: Sari, mitä kysyisit Johannekselta?

SR: No ehkä sellaista, että miten näkisit että miten näitä, esimerkiksi vapaa-ajan asukkaita, miten heidän osallisuuttaan voisi parantaa? Kuntalaissahan nyt on mahdollisuuksia ja siellä on lueteltu erilaisia mahdollisuuksia, että miten asukkaita ja vapaa-ajan asukkaita voi kuulla ja osallistaa, nehan on tietenkin vapaaehtoisia, mutta mikä hyöty olisi osallistaa vapaa-ajan asukkaita kunnan kehittämiseen tai alueen kehittämiseen ja miten se voisi olla mahdollista?

JK: Kyllähän se varmaan tämä ideavirran aikaansaaminen olisi tärkeää että nyt kuntien organisaatio kapenee vielä tämän hyvinvointialue-uudistuksen kautta niin tämmöistä sanotaan nyt sitten akateemisesti tai muuten erikoistunutta henkilöstöä ei ole monissa pienissä kunnissa, mutta heillä saattaa olla sitten tässä vapaa-ajan asukkaiden joukossa mitä moninaisinta osaamista ja ideointikykyä, niin tämän tyyppinen esimerkiksi ajatus että olisi sitten se mökkiläisraati, joka miettii yhdessä kunnan johdon kanssa että miten me täällä voitaisi palveluja parantaa tai mistä (musiikki alkaa hiljaisena taustalla) saattaisi löytyä niitä kipinöitä sitten löytää uutta toimeliaisuutta ja elinvoimaa, uudenlaisia yrittäjiä tai vaikkapa näitä lisää mökkiläisiä, jotka sitten käyttäisi jopa pääsääntöisenä asuinpaikkanaan sitä aluetta.

RA: Kiitos tästä keskustelusta Sari Rannanpää ja Johannes Koskinen.

JK: Kiitos.

SR: Kiitos.

(musiikkia)

RA: Kuuntelit valtioneuvoston selvitys-ja tutkimustoiminnan Hyvä kysymys-podcastia, löydät sen osoitteesta tietokayttoon.fi ja sekä Itunesista ja Spotifystä.

(musiikkia)